μερικανικῶν ἀνθρακωρυχείων ὁμογενής, ἡμεῖς οἱ μ ε τ α ν ά σ τ α ι!

'Απ' τ' ἄλλο μέρος ὁ Καζανᾶς ἀνέβαινε πάνω σὲ ἀναποδογυρισμένους κουβάδες καὶ καζάνια καὶ ἀνέπτυσσε θεωρίες ἐπαναστατικὲς παρμένες ἀπὸ μυθιστορήματα ἐφημερίδων. Τοὺς μιλοῦσε περὶ σοσιαλισμοῦ «τὸ ὁποῖον σημαίνει σοσιαλισμός, νὰ σώζῃ ὁ ἕνας τὸν ἄλλον, τὸ ὁποῖον!». Τὸ πλήρωμα τοῦ βαποριοῦ ταράχτηκε στὴν ἀρχή. 'Ο καπετάνιος ἐκάλεσε συμβούλιο στὴ καμπίνα του.

— Τί νὰ γίνῃ;

— Διὰ πυρὸς καὶ σιδήρου νὰ κατσταλῇ ἡ στάσις! συμβούλεψε ὁ Καπετὰν—Τραμπάκολος.

— Διὰ τῆς πειθοῦς καὶ τῆς συγγνώμης, εἶπε ὁ δάσκαλος.

Τέλος ἐλήφθη ἡ μεγάλη ἀπόφασις νὰ κατασταλῇ τὸ κίνημα... δι' ὕδατος!

'Η τρόμπες σ' ἐνέργεια...

— Παραδίνεσθε;

— Ζήτω ἡ ἐπανάστασις! ἔσκουξαν οἱ στασιασταί, οἱ ὁποῖοι εἶχαν λεηλατήσει τὸ μικρὸ τοῦ βαποριοῦ μπακάλικο καὶ τραγάνιζαν τὰ ἁρπαχθέντα.

'Ο Νταραβῆρας—τοῦ ὁποίου ἀπὸ πέντε ἡμερῶν εἶχεν ἀφαιρεθεῖ τὸ ὀφφίτσιο τοῦ συσσιτιάρχου καὶ παρασκευαστοῦ τῆς πολύζουμης καὶ ἐρυθροζουμης καὶ ἀφασούλου... φασουλάδας—ἀναποδογυρίσας τὸ καζάνι τὸ χτύπαγε σὰν τύμπανο πολέμου, μὲ τὴ κουτάλα τὴ μεγάλη τοῦ μαγειρεύματος.

— Καθήσατε ἥσυχα, διότι τ ὸ σ κ ά φ ο ς θ ὰ ἐ κ τ ρ ο χ ι α σ θ ῆ! φώναξε ἄξαφνα ἀπὸ τὴ γέφυρα ὁ δάσκαλος.

— Τί ζητᾶτε; Σύνταγμα ἢ 'Αμερικανικὴ Δημοκρατία; ρώτησε καὶ ὁ ἐξ ἀνθρακωρυχείων ὁμογενής.

— Φασουλάδα μὲ φασόλια θέλουμε!... οὔρλιαξε τὸ πλῆθος ἀπὸ κάτω, κι' ἄρχισε νὰ κόβῃ ὅπου εὕρισκε τὰ σχοινιά.

— Λοιπόν, δὲν προτιμᾶτε Σύνταγμα;

— Τὸ σύνταγμα νὰ τὸ φᾶς ἐσύ, ἡμεῖς θέλουμε φαΐ, γιατί ψοφήσαμε ἀπὸ τὴν πεῖνα!...

Κι' ἐπειδὴ δὲν μποροῦσε πειὰ νὰ γίνῃ τίποτα, ὁ καπετάνιος διέταξε κι' ἔβαλαν σ' ἐνέργεια τὶς ἀντλίες.

Τρεῖς ἀντλίες ἄρχισαν νὰ ἐκτοξεύουν ἄφθονο θαλασσόνερο ἐναντίον τῶν ἐπαναστατῶν. Μὰ τὸ νερὸ ποὺ περιέλουε τοὺς ἀντάρτες, τοὺς ἐξαγρίωνε ἀντὶ νὰ τοὺς ὑποτάξῃ. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοί, ποὺ ζοῦσαν μέσα στὰ χιόνια πάντοτε καὶ στὶς νεροποντὲς καὶ ποὺ εἶχαν μεγαλώσει καὶ ἀναστηθῆ μὲ τὶς θεομηνίες, περιφρονοῦσαν τὸ νερὸ ποὺ χυνότανε ἀπάνω τους. Εἰσέβαλαν στὴν κουζίνα, ἔσπασαν τὰ πάντα καὶ κατεβρόχθισαν ὅ,τι βρέθηκε ἐκεῖ μαγειρευμένο.

Κατόπιν κατεβῆκαν στὴν ἀποθήκη τῶν κρασιῶν, διήρπασαν τὶς νταμιζάνες, τὰ ὀρεκτικὰ καὶ τὰ λικέρ.

Οἱ ναῦτες καὶ οἱ εἰρηνικοὶ ἐπιβάται ἦσαν ἔντρομοι. Μόνον ὁ καπετάνιος χάρηκε γιὰ τὴν ἅλωσι τῆς οἰναποθήκης.

— 'Η ἐπανάστασις σβύνει! ψιθύρισε.

— Τὸ νερὸ τὴν ἄναψε, ἀντὶ νὰ τὴν σβύσῃ, τοῦ εἶπαν.

— Τὸ νερὸ τὴν ἄναψε, ἀλλὰ θὰ τὴν σβύσῃ τὸ κρασί.

Καὶ εἶχε δίκηο ὁ καπετάνιος.

Σὲ λίγη ὥρα οἱ ἐπαναστάτες τρίκλιζαν πάνω στὸ κατόστρωμα, κρατῶντας γεμᾶτες μποτίλλιες στὰ χέρια, πίνοντας καὶ φωνάζοντας:

— Ζήτω ἡ ἐπανάστασι.

— Ζήτω ὁ Ζορμπᾶς!

Δυὸ στραβοτιμονιὲς τοῦ πηδαλιούχου, δυὸ τοῦ βαποριοῦ τραντάγματα τοὺς ἀποτελειῶσαν. Σὲ λίγο οἱ ἀρχηγοὶ τῆς στάσεως δεμένοι, στενάζανε στὴ φυλακή. Ἄρχισε βούρδουλας καὶ νηστεία. 'Ο Νταραβῆρας μόνον δὲν βρέθηκε πουθενά, χωθεὶς ἐγκαίρως κάτω ἀπὸ τὸ καζάνι!

Ἔτσι, ἔπειτα ἀπὸ λίγες ἡμέρες, οἱ ἀρχηγοὶ τῆς στάσεως καὶ ὅλοι οἱ ἐπαναστατήσαντες ἔτρωγαν καὶ πάλιν φασόλια καὶ φακὲς ἀλάδιαγες, χειρότερες ἀπὸ τὶς πρῶτες, μὲ τὴ διαφορὰ πὼς τώρα γλύφανε τὰ δάχτυλά τους καὶ μουρμούριζαν γιὰ ν' ἀκουσθοῦν.

— Χμ! Θαυμάσιουν!

— Προυτουφανές!

— Θεσπέσιουν!

Τί μποροῦσαν νὰ κάμουν;

* * *

'Απὸ μακρυὰ φάνηκε ἄξαφνα σὰν μιὰ γαλάζια κορδέλλα, στοῦ ὠκεανοῦ τὰ πέρατα ἡ ξηρά.

Ἦταν ἡ 'Αμερικὴ ἡ «πικραμένη».

Τῶν μεταναστῶν ἡ καρδιὰ σφίχτηκε ἀπὸ κρυφὴ συγκίνησι καὶ μιὰ ἰδιαιτέρα κίνησις ἐκείνη τὴν ἡμέρα σημειώθηκε στὸ βαπόρι.

— Ἐπὶ τέλους! Ἔφταναν στὸν Νέο Κόσμο, τὸν ὀνειρευτό!...

('Η συνέχεια στὸ προσεχὲς)

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΑΝΕΜΩΝΕΣ

ΣΤΟΝ ΑΝΕΜΟ

Ὅταν μιὰ γυναῖκα γελάει μὲ κλεισμένο στόμα, νὰ εἶστε βέβαιοι ὅτι ἔχει χαλασμένα δόντια.

— Ἕνας καλοαναθρεμμένος κύριος πρέπει νὰ ζῇ κοντὰ στὶς φίλες του καὶ νὰ πεθαίνῃ κοντὰ στὴ σύζυγό του.

— Καθῆκον εἶνε ἐκεῖνο τὸ ὁποῖο πρέπει νὰ κάνουν οἱ... ἄλλοι.

— Τὸ μόνο δυσάρεστο στοὺς ἐξ ἔρωτος γάμους, εἶνε ὅτι ἡ ἀγάπη περνάει καὶ ὁ σύζυγος... μένει.

ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ-ΞΕΧΑΣΜΕΝΑ

ΜΙΑ ΤΡΟΜΑΚΤΙΚΗ ΘΥΕΛΛΑ

Πῶς κατέρρευσε ἡ κολῶνα τοῦ 'Ολυμπίου Διός. 'Ο κρότος τῆς καταρρεύσεως ποὺ προκαλεῖ καταστροφές. Τί ἔγινε στὴν 'Αθήνα τὴν νύχτα τῆς θυέλλης. 'Ο ἀφανισμὸς τοῦ κήπου τοῦ Κλαυθμῶνος. 'Η κρατικὴ κακομοιριά. Στὸ λιμάνι τοῦ Πειραιῶς. Τὰ πλοῖα τινάζουνται σὰν καρυδότσουφλα στὴν προκυμαία!.... 'Ο ἑλληνικὸς στόλος ἐν κινδύνῳ. 'Η περιπέτειες τῆς «'Αμαλίας», κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Θὰ εἶνε τώρα 80 χρόνια ἀπὸ τότε ποὺ ἔπεσε ἡ μιὰ ἀπὸ τὶς κολῶνες τοῦ 'Ολυμπίου Διός, τὴ νύχτα τῆς 18 'Οκτωβρίου 1852. Τόσος δὲ ἦταν ὁ κρότος ποὺ ἔκανε ὅταν ἔπεφτε, ὥστε σπάσανε τζάμια στὶς τριγύρω γειτονιὲς κι' ἔπεσαν τοῖχοι ἐτοιμόρροποι.

'Η κολώνα αὐτὴ ἔπεσε κατόπιν μιᾶς τρομακτικῆς θυέλλης, ἡ ὁποία ἐξερράγη τὴ νύχτα. 'Η ὁρμὴ τῆς θυέλλης ἤτανε «μυθωδῶς ἰσχυρά», καθὼς ἔγραφαν τὰ φύλλα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. 'Εκτὸς τῆς στήλης μάλιστα σημειωθήκανε καὶ ἄλλες καταστροφές. Ξερριζωθήκανε δυὸ μεγάλα καὶ ἱστορικὰ κυπαρίσσια ποὺ ἦσαν ἐμπρὸς στὸν Μενδρεσέ, καθὼς καὶ ὁ μεγάλος πλάτανος τῆς ἀγορᾶς. Ζημίες ἔπαθαν καὶ τ' ἀνάκτορα. 'Η Ρωσσικὴ ἐκκλησία τοῦ ἁγίου Νικοδήμου, ἔχασε ὅλη τὴ μολυβένια στέγη της, τῆς δὲ πλησίον 'Αγγλικῆς ἐκκλησίας ἀνηρπάγη ὅλο της τὸ στέγασμα, ποὺ ἀπετελεῖτο ἀπὸ λίθινες πλάκες, συνδεδεμένες μὲ σύρμα. 'Ο ἐμπρὸς στὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν κῆπος τοῦ Κλαυθμῶνος ἔπαθε ἐπίσης πανωλεθρία. Δέντρο γιὰ δέντρο δὲν ἔμεινε ἐκεῖ ὄρθιο.

Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, κατὰ τὴν ἐποχὴ αὐτὴ ἦταν ὁ Χρηστίδης, ὁ ὁποῖος ἔβαλε ἐργάτες τὴν ἑπομένη τῆς καταστροφῆς καὶ ξαναφύτεψαν τὰ δέντρα ποὺ ξερριζωθῆκαν. Φύτεψε ὅμως μόνον ὅσα δέντρα ἦσαν ἐμπρὸς στὸ πεζοδρόμιο τοῦ ὑπουργείου, καὶ ἀπέναντι αὐτοῦ, ἐκεῖ ποὺ εἶνε σήμερα τὸ κιόσκι, καὶ τὸ ἀνακουφιστήριο. Τὰ ἄλλα δέντρα προκάλεσε μὲ ἔγγραφό του τὸν Δῆμο νὰ τὰ ξαναφυτέψῃ, γιατί ἀνῆκαν σ' αὐτόν. Ἕως ὅτου ὅμως νὰ κινηθοῦν οἱ διάφοροι ἁρμόδιοι καὶ νὰ ἐγκρίνῃ ἡ Νομαρχία τὴν σχετικὴ πίστωσι, τὰ δέντρα ξεριζωθήκανε καὶ τὸ δημόσιο ἀναγκάστηκε νὰ τὰ πουλήσῃ... ὡς καύσιμο ὕλη σὲ μιὰ δημοπρασία, εἰσπράξαν... μιὰ δραχμὴ καὶ λεπτὰ ἑξηνταπέντε!...

Ὅποιος δὲν τὸ πιστεύει αὐτὸ ἂς ζητήσῃ πληροφορίες ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖο.

* * *

'Η ἐφημερὶς τῆς ἐποχῆς αὐτῆς «Αἰὼν» περιγράφουσα τὶς καταστροφὲς ποὺγιναν ἀπ' τὴ θύελλα στὸν Πειραιᾶ, λέγει ὅτι ἐτσακίσθηκαν 30 βάρκες καὶ 40 ἱστιοφόρα, τὰ ὁποῖα τιναχτήκανε σὰν καρυδότσουφλα ἄλλα στὴν προκυμαία κι' ἄλλα ὡς τὴν... 'Αγορά!

Ἕνα μάλιστα ἀπὸ αὐτὰ τὰ ἱστιοφόρα ἦταν φορτωμένο μὲ 1.600 κοιλὰ σιτάρι. Τόση δὲ ἦταν ἡ μανία καὶ ἡ δύναμις τῆς θυέλλης, ὥστε τὸ πέταξε ἔξω καὶ τὸ κομμάτιασε!...

'Η κορβέττα «Λουδοβίκος», ἡ ὁποία μαζὺ μὲ τὴν κορβέττα «'Αμαλία» ἦσαν τότε ὁλόκληρος ὁ... πολεμικὸς στόλος τῆς 'Ελλάδος, καὶ ἡ ὁποῖες ἦσαν ἀγκυροβολημένες στὸν Πειραιᾶ, κινδύνευαν ἐπίσης νὰ καταποντισθοῦν. Γιὰ νὰ σώσουν μάλιστα τὸ σκάφος τοῦ «Λουδοβίκου» ἀναγκαστήκανε νὰ πριονίσουν καὶ νὰ ρίξουνε τὰ ξύλινα κατάρτια του.

'Η «'Αμαλία», ἡ ὁποία γύριζε τὴ νύχτα αὐτὴ ἀπὸ τὸ Ναύπλιο, ὅπου εἶχε πάει γιὰ νὰ πάρῃ ἀπὸ τὸ ἐκεῖ ὁπλοστάσιο, διάφορα πυροτεχνήματα προωρισμένα γιὰ τὴ μελετωμένη φωταψία, ἐπὶ τῇ ἐπιστροφῇ τοῦ βασιλέως Ὄθωνος ἀπὸ τὴν Εὐρώπη, ὅπου εἶχε μεταβεῖ γιὰ πρώτη φορὰ ἀπὸ τότε ποὺ ἔγινε βασιλεύς, ἐξώκειλε καὶ κατεστράφη κατόπιν ἐντελῶς, στὴ Σαλαμῖνα, καὶ ἀκριβῶς στὴ θέσι Περιστέρι.

Ἔτσι ἡ 'Ελλὰς ἔχασε τὸν... μισὸ πολεμικό της στόλο!...

* * *

'Η περιπέτειες τοῦ πλοίου αὐτοῦ, κατὰ τὴν ὥρα τῆς θυέλλης ὑπήρξανε τρομακτικές.

'Η «'Αμαλία» ἐκυβερνᾶτο ἀπὸ τὸν 'Υδραῖον 'Αναγνώστην Κριεμάδη. Καὶ καθὼς παραπάνω εἴπαμε, ἐρχότανε ἀπὸ τὸ Ναύπλιο, γεμάτη πυροτεχνήματα καὶ... οἰκογένειες ἐπισήμων καὶ ἡμιεπισήμων, ἐρχομένων στὰς 'Αθήνας, χάριν τῶν ἑορτῶν.

'Η φοβερὴ φουρτούνα τὴν ἔπιασε στὸ Σαρωνικό. Τὸ τί ἔγινε τότε δὲν περιγράφεται. Τὰ γυναικόπαιδα τῶν ἐπισήμων σκούζανε σὰν κατσίκια, ἔχανε τὸ σκυλλὶ τὸν ἀφέντη του.

Πῶς τέλος τὸ πλοῖο ἐγλύτωσε ἀπὸ τὸ πνίξιμο, εἶνε θαῦμα.

Τὰ τρία του κατάρτια ἔσπασαν καὶ τέλος καὶ αὐτὸ ἔπεσε ἔξω, καθὼς ἀνωτέρω εἴπαμε καὶ συνετρίβη στὴ Σαλαμῖνα.

* * *

Τὴν ἑπομένη τῆς θυέλλης, ὁ ἀντιπολιτευόμενος τύπος ἐπετέθη λαῦρος κατὰ τῆς Κυβερνήσεως, ὡς ὑπαιτίου τῆς... πτώσεως τῆς κολώνας.

Γιατί; Ἴσως γιατὶ δὲν προέβλεψε τὴ... θύελλα!

'Αλλὰ καὶ ἡ ποίησις δὲν ἔμεινε ἀργή. 'Ο ἀείμνηστος Θ. 'Ορφανίδης συνέθεσε σχετικὴν... ὠδὴν καὶ ὁ Κ. Πώπ, πατὴρ τοῦ κ. Γεωργίου Πώπ, ἔγραψε τὸ ἑξῆς ἐπίγραμμα:
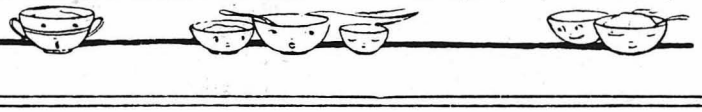
Τεσσαράκοντα αἰῶνες ἀνεγείρεσο, ὦ στήλη,
κι' εὐμενὲς τὸ μέτωπό σου, εἰς τὰ σύννεφα ὑψοῦτο.
'Αλλ' εὐθὺς ὡς εἶδες γύρω, πῶς τὸ πᾶν ἐταπεινοῦτο,
ἔπεσες καὶ σὺ δρυίλη.